

Tuletõrje Teated

...riidliidu väljaanne

Nr. 3.

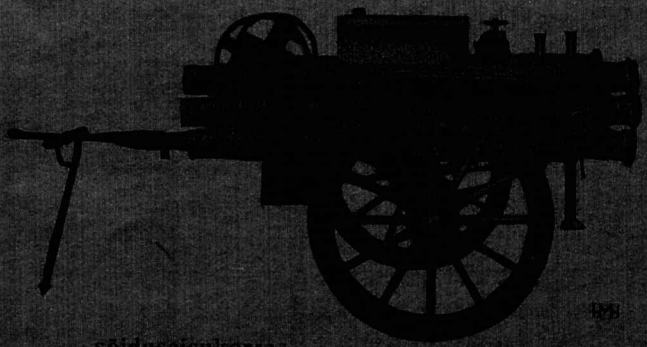
Märts 1928.

6. aastakäik.

Tellimisi „Tuletõrje Teadete“

peale võtavad peale tuletõre organisatsioonide veel vastu
kõik Eesti postiasutused.

Väike jõupriit.

sõiduseisukorras.

- veeandmine minutis 450/600 lit.
- mootor . . . . . 3 h. j.
- veejae ulatus . . . . . 40 mit.
- veejae kõrgus . . . . . 25 „
- kaal . . . . . 7 puude

**EESTI ÕLUDELE
KÕIGE KOHASEM!**

Tulekustutus-
riistade tehase

O.-ü. MEYER-HAGEN

Hagen i. W.,
Saksamaal.

Korrespondent Eestis: E. LUKASCHEVICZ, Tallinnas

Toompriestee 17-a, kr. 12. Kõniraat 16-53.

Auto-, mootor- ja käsipriistid, auto- ja teised vedelid ning kõik muud tule-
kustutusriistad ja tarbeasjad.

HINNAKIRJAD JA TEHNILINE NÕUANNE MÄRSUTA

Komisjonikontor

Tartus, Riia tän. 55, telef. 2-97.

Avatud 10—2 ja 4—5.

Tuletõrje Liidu ülesandel müüa:

Liidu- ja teenistusmärke,
mütsimärke,
mundrinööpe,
signaalpasunad,
kiivrite embleeme
ja rosette,
adjutandi paelu.

Üleriiklise Tuletõrjeliidu väljaandel ilmuv kuukiri

TULETÕRJE TEATED

ilmub 1928. aastal 6 aastat.

Kuukiri sisaldab kirjutusi 1) tuletõrje ja tulekaitse organiseerimisest ja arendamisest; 2) moodsatest tuletõrjevõimsidest ja abinõudest; 3) tulekindlastest ehitustest ja sel alal korraldatud katsedest; 4) tule vastu kindlustamisest ja üldse kõldest küsimustest mis tuletõrjeasjandusega ühenduses. Sisu selgitavad pildid, joonised jne.

Igas nädalas avaldane kroonika, loode ja vallaanangid, teated tuletõrjeliidu tegevusest ja kavatsustest jne.

Tellijahind 1 kuni 20 senti aastas. Üksiknumbrid liidukontoris tasuta. Saadaval ka inglise keeles (märka).

Aadressid saaduste saamiseks: Tallinn, ajakiri „Tuletõrje teated“, Pikk tä. 43.

PROOVINUMBERID SAADAVAD

TULETÕRJE TEATED

Ilmub kord kuus.

Toimetus ja talitus Tallinnas, Pikk t. nr. 43.
Tel. 579. Äritunnid k. 9 h.—k. 3 p. l.

Address igasugustele saadetistele: Tallinna,
Pikk t. 43, Kuukiri „Tuletõrje Teated“.

Tellimishind: 1 kr. 20 senti aastas.
Üksiknumber 10 senti.

Vastutav toimetaja A. Pirker.

Väljaandja: Üleriikline Tuletõrjeliit.

Kuulutuste hind (krooni).

	1 lhk.	1/2 lhk.	1/4 lhk.	1/8 lhk.
I kaanekülg . . .	45	23	—	—
IV kaanekülg ja teksti keskel . . .	45	23	12	6
II ja III kaanekülg . . .	37	19	10	5
Teksti järele . . .	30	15	8	4

Hinnaalendus kuulutuse ilmumisel järjest 3—5 korda 5%
6—11 korda 15%, ja 12 korda 25%.

Nr. 3. (38.)

MÄRTS 1928.

6. aastakäik.

Sisu: Tulekaitse korraldusest kinodes. — Tuletõrje vabariigi 10. aastapäeval. — 45 a. tulega võitlemas. — Tulekaitse Rootsis 17. aastasajal. — Milline tuletõrje on parim? — Kindlustusasjandusest Schveitsis. — Liidu põhikiri. — Kustutatud tuli (jutt). — Kroonika. — Pildid.

Tulekaitse korraldusest kinodes.

Tuletõrje peab oma mõju ja õigused maksma panema.

Tulekaitse korraldus kinodes on sellest ajast teravalt päevakorral kui kinod ise tekkisid. Ka meil. Meil on õnneks seni tuleõnnetusi kinodes vähe olnud ja needgi õnnetused on juhtunud sarnastel asjaoludel, et nad on nõudnud ohvrid ainult kinoomanikkudelt, mitte aga publikumilt. Selle asjaolu eest oleme saatusele tänu võlgu. Selle vastu kuuleme mujalt maailmast tuleõnnetustest kinodes, kus ka inimohvraid on olnud. Üks sarnane õnnetus juhtus läinud aasta oktoobris Soomes, kus 21 inimohvrit oli. Sel puhul võttis Soome tuletõrje ajakiri „Palovartija“ pikemalt kinode tulekaitse küsimuse arutusele ja tegi väga kibedaid etteheiteid. Umbes samal ajal ilmus ka Läti tuletõrje ajakirjas „Ugunsdzeseis'is“ pikem kirjutus küsimuse kohta. Samuti on Lääne-Euroopa ajakirjanduses küsimust pikemalt käsitatud.

Nagu näha, on nii meil kui ka mujal Euroopas ja samuti ka teistes maailmaosades veel liiga vähe tähelepanu pööratud kinode tulekaitse küsimusele. Nagu iga-aastased kinode järelvaatused vastava komisjoni poolt, näiteks Tallinnas, tõendavad leidub absoluutselt igas kinos ikka mõni suurem või vähem puudus tulekaitse mõttes.

Küsimuse kohta võeti sõna ka „Eesti Politseilehe“ ühes hiljutises numbris ja toodi ette mõned väärnähtused: tagavarauste tarvitamine olevat ühenduses suurte raskustega, kui mitte täiesti võimata; vahekäikudes ja uste kohal olla lahtised toolid, keelatud kohal suitsetavat, tulekustusabinõud olla puudulikud ehk puududa üldse. Kirjatükis soovitatakse, et kõigi sarnaste puuduste kõrvaldamist peaks politsei nõudma, sest tuletõrje astuvad tegevusse ainult tulekahju korral ja tuletõrje valvekord olevat kinodes ainult selleks, et hoida ära suuremaid kahjusid.

Vastuseks selles kirjutuses esitatud väidetele ilmus hiljem samas ajakirjas A. P. poolt kirjutus, milles õigeks ei peeta seisukorda, et politsei peaks nõudma sarnaste lubamata nähtuste kõrvaldamist. Hoopis selle vastu, peakis esimeses jões tuletõrjujad ise sarnase nõudmise esitama ja kui see ei aita, siis alles pööratagu politsei poole. Tuletõrje töö edukuse huvides on, et kõigi abinõudega võimalik oleks tulele kohe algul piiri panna, et ära hoida suuremad kahjusid.

Edasi loeme artiklist:

Olen tuletõrjujaid valvekorda määrates alati neile seletanud, et nende

esimene ülesanne kinodesse või teatritesse ilmudes on vaadata järele, kas tagavarauksi on võimalik kergelt avada, kas ustel on nõuetavad pealkirjad ja eraldi valgustus, kas töötab aparaadikambri uks korralikult, kas tulekustutamisinabinõud on korras ja kuidas töötab signalisatsioon, alles siis võivad nad asuda oma kohtadele. Kõige hädaohtlikum koht kinos on aparaadikamber ja seepärast tuleb valvata selle järele iseäranis hoolsalt. Kõik kinodes ettetulnud tulekahjud on saanud sealt oma alguse, kas suitsetamise või filmiga lohakalt ümberkäimie tõttu. Õnneks on meil korda läinud neid õigel ajal likvideerida ja kannatanud on filmi näitajad ja kinoomanikud.

Juhtusin 1916 a. N. linna suuremas kinos olema sel ajal, kui seal aparaadituba läks põlema. Tuleõnnetust märgates asusid valvelolevad tuletõrjujad hüdrandi juure, et seal voolikuid ühendada, kuid ei saanud. Läksin appi, kuid siis selgus, et vooliku-ühendaja läbimõõt oli suurem, kui joatoru oma. Et valvemeeskond tööle ei saanud asuda, kutsuti välja kogu tuletõrje. Peamehe etteheidete peale vastas kinoomanik külmalt: „ega valvekord täna esimest korda siin ole, need voolikud ja joatoru seisavad siin ligi aasta, miks teie seda mulle enamalt ei seletanud, et nad ei kõlba.“

Minu arusaamise järele on igasuguste tulekahjude ärahoidmine palju tähtsam, kui nende kustutamine ja kui meil see korda läheks, siis ei oleks meil üldse tulekahjusid. Seepärast peaks iga tuletõrje esimene ja tähtsam ülesanne olema tulekahju tekkimise võimalust ära hoida, aga mitte ainult siis tegevusse astuma kui tulekahju juba tekkinud.

Selleks peab tuletõrje selgitustööd tegema ja valvama, et sellekohaseid määrusi täidetaks täpselt, mitte ainult kinodes ja teatrites, vaid kõikjal, kus karta tulehädadohtu, nagu vabrikutes, töökodades, avalikkudes rahva kogumiskohtades ja ka kodu.

Kinode kohta on meil määrused olemas, kuid neid tuleb täiendada. Võib olla ehk arvatakse, ega tuletõrjujatel pole õigust midagi nõuda, nad on eraisikud. Kuid see vaade pole õige. Tuletõrje seaduse § 29. põhjal vastutavad tuletõrjujad oma tuletõrje kohuste täitmisel riigiteenijatega ühesugustel alustel ja kui nad oma tegevuse eest vastutama peavad, siis on nad ka õigustatud ja kohustatud korraldusi tegema tuleõnnetuste ärahoidmiseks ja tõrkujaid võtma määruste täitmatajätmise eest vastutusele.

Kinodes, kus tuletõrje valvekorda ei ole, Tartus, Rakveres ja mujal, peaks politsei võtma järelevalve enda peale, sest loota, et kinoomanikud ise hoolitsevad rahva julgeoleku eest, on asjata. Kui politseil seks aega ei jätku, siis oleks tarvis siseministri sundmäärust täiendada ja maksma panna kõikide kinode kohta. Kartuseks, et tasumaks liig koormavaks kujuneb, pole põhjust, sest selle määrab linna-, alevi- ja maavalikogu, võttes kohalikke olusid arvesse. Ka tuletõrjed, kes vabatahtlikult on enda peale võtnud tuleõnnetuste vastu võitlemise ülesanded ja selleks valmis on oma aega tasuta ohverdama, ei kasuta seda juhust, et valveteenistuse eest kõrget tasu nõuda.

Tuletõrje koos politseiga peaksid olukorra parandamiseks samme astuma enne kui see hilja.

Võta õpetust tuleõnnetustest!

Toimetusele saadeti Suomen Yleinen Palokuntaliitto kirjastusel ilmunud broshüür: Taistaluun tulta vastaan! ja sama broshüür Rootsi keeles: Upp till kamp mot elden! Kumbki väljaanne on 12 lhk. ja saadaval algulnimetatud asutuselt.

Väljaanded sisaldavad 12 käsku tu-

leõnnetuse ärahoidmiseks. Neist käskudest tähtsamaks tuleb pidada eelviimast, 11-dat käsku: võta õpetust igast tuleõnnetusest, millest teada saad. Ehk on ka sinu vastutusel oleval varandusel sama puudusi, mis mujal on tekitanud õnnetust.

Raamatutes antakse juhatusi mõningatest ettevaatusabinõudest.

Tuletõrje vabariigi 10. aastapäeval.

Tuletõrje võttis paraadidest ja rongikäikudest osa.

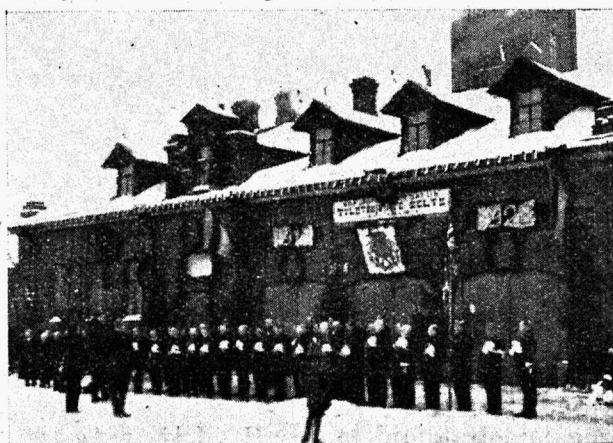
Tuletõrje tervitus riigivanemale.

Vabariigi kümmanda aastapäeva pühitsemine sündis kogu riigis hästi ja ühemeelselt. Head kordaminekut kindlustas omalt poolt ka veel ilus ilm. Pidustustest on igal pool tuletõrje osa võtnud koos kaitseväge ja kaitseliiduga. Peale üldiste paraadide ja rongikäikude korraldasid tuletõrjed mitmel pool veel iseseisvalt rongikäike.

abiesimees A. Pirker umbes järgmist:

Vabariigi 10. aastapäeval soovime tuletõrjeliidu nimel Teile tugevat jõudu ja osavat kätt valitsuse juhtimiseks. Meie, tuletõrjujad, oleme vabatahtlikult oma peale võtnud kohustuse riigi ja kodanikkude kaitsmises tule vastu ja saame ka edaspidi truult omi kohuseid täitma, kui ka tarvis on oma

Narva
tuletõrje
vabariigi
aastapäeval.

Riigikogu läkituse
ettelugemine ja
langenute mälestamine.

Riiklistest pidustustest Tallinnas võttis osa ka tuletõrjeliit. Riigikogu esimehe lahel kutsel oli liidu abiesimeestel A. Pirkeril, C. Stokmaril võimalik osa võtta riigikogu pidulikust koosolekust 24. veebruaril.

Keskpäeval käis liidu delegatsioon — A. Pirker, G. Kemberg ja E. Berggrün — riigivanemale õnne soovimas vabariigi aastapäeval. Sel puhul ütles liidu kallimat vara — elu — ohverdada.

Riigivanem J. Tõnisson tänab nende soovide eest ja tähendab, et tema vabatahtliku tuletõrje jõudu hindab, sest riik ei suuda korraldada palgalist tuletõrjet kogu maal. Kuid tuletõrje ei kaitse üksi varandust tule eest, vaid on tegev ka seltskondlise enesealgatuse edendamisel. Hra riigivanem lubab toetada tuletõrjet ja palub tuletõrjele tänu edasi anda.

Piltide ja kirjutuste saatjatele.

Tuletõrjeühingud ja tuletõrje tegelased, kes meile pilte avaldamiseks saadavad, palume pildid võimalikult 5. kuupäevaks toimetusse saata. Tähtpäevaks toimetusse jõudnud pildid avaldatakse kuukirja järjekorralises nris, kuna hiljem toimetusse jõudnud pildid ainult võimaluse korral veel selle kuu nris. avaldatakse.

Sama tähtpäev on maksev ka kirjutuste kohta.

Pildid ja kirjutused, mis aga mõne sündmusega või pidustusega seotud, palume juba 1. kuupäevaks toimetusse saata, „Tulet, T.“ toimetus,

Eesti tuletõrjeliidu põhikiri.

Eesti tuletõrjeliidu uus põhikiri, mis läinud aastal liidu üldkoosolekul läbi-vaadati, registreeriti nagu juba teatatu, hiljuti siseministeeriumis. Kuna põhikiri lõpulis kujus erineb osalt eel- nõust, mis avaldatud „Tuletõrje Teadetes“ nr. 30 — 1927 a., ja et ühingutel liidu eel- olevast üldkoosolekust osavõtmiseks esindajate valimine ees, siis avaldame ta nüüd sel kujul, nagu registreeritud.

I. Liidu eesmärk ja ülesanded, õigused ja sissetulekud.

§ 1. Eesti üleriiklise tuletõrjeliidu eesmärgiks on:

1) tuleõnnetuste vastu võitlemise põhimõtete arendamine ja laialilaotamine,

2) tuletõrje organisatsioonide huvide kaitsmine ja nende ideeline juhtimine ja
3) tuletõrje organisatsioonide ühen- damine koostöötamiseks.

§ 2. Oma ülesande täitmiseks on Liidul õigus:

1) tuleõnnetuste ärahoidmiseks ja tuletõrje teadmiste laialilaotamiseks koosolekuid, kõnesid, kursuseid, kooli- sid ja harjutusi pidada, kirjatõid ja ajakirje välja anda, eriasjatundjaid ja instruktorisi ametisse panna, ülemaa- lisi harjutusi ja tuletõrje kongresse ära- pidada, õpereisusid, näitusi ja võistlusi toime panna, auhindu ning autasu anda, muuseumi avada, ja arvustiku teateid koguda tuleõnnetuste ja -kustutamise kohta;

2) tulekindlate ehituste ja tuleärahoid- mise abinõude laialilaotamist aineliselt igasuguste võistluste abil toetada ja tuleõnnetuste vastu kinnitamise tarvi- dust seletada;

3) võistlust pidada tulehädadohtlik- kude ehituste ja üldse tulega hooletu ümberkäimise vastu;

4) tuletõrje organisatsioonide kasude kaitsmiseks esineda riigi-, omavalitsuse kui ka seltskondliste asutuste ees vas- tava ettepanekutega;

5) üksikutele tuletõrje organisat- sioonidele ja nende liikmetele abi anda ja selleks otstarbeks kassasid ja muid asu- tusi luua;

6) tulekahju läbi kannata saanud elanikkude heaks korjandusi toime panna;

7) lahendada igasuguseid küsimusi ja arusaamatusi tuletõrje organisat- sioonides nende põhikirjade järel;

8) oma liikmetele tuletõrje abinõu- sid, tarbe- ja varustusasju muretseda ja sellekohaseid ladusid, töökodasid ja kauplusi avada;

9) Liidus olevate tuletõrje organis- tsoonide ülevaatusi toime panna ja neile hoolsus- ja muid märke väljaanda;

10) pitsatit omanimelise pealkirjaga ja märgiga tarvitada;

11) oma lippu Liidu märgiga pidada;

12) juhatust, nõu ja õigusteadlist abi anda, kõikides asjades ja küsimustes tuletõrje alal oma juhatuse asupaigas ja soovi peal kohtadel ja

13) liituda teiste samasuguste liitu- dega sise- ja väljamaal.

§ 3. Liidul on kõik juriidilise isiku õigused.

§ 4. Liidu sissetulekuteks on liikme- rahad, toetused ja abirahad, korjandu- sed, loteriid, $\frac{0}{100}$ oma kapitalidest ja sissetulekud oma ettevõtetest.

§ 5. Liit vastutab oma kohustuste eest kogu oma varandusega.

II. Liidu tegevuspiirkond ja koosseis.

§ 6. Liidu tegevuspiirkond on kogu Eesti vabariik. Juhatuse asukoht Tal- linn.

§ 7. Liidu liikmeteks võivad olla kõik tuletõrje-organisatsioonid, kui ka asu- tused, kes oma kulul tuletõrje organi- satsioone üleval peavad.

§ 8. Tuletõrje organisatsioonid ja § 7 nimetatud asutused, kes Liidu liik- meks soovivad astuda, annavad Liidu juhatusele sellekohase kirjaliku soovi- avalduse.

§ 9. Liidu liikmeid võtab vastu Liidu Juhatuse ja annab aastaaruandes sellest teada Liidu peakoosolekule.

§ 10. Liidu liikmed võivad igal ajal Liidust välja astuda, sellest Liidu juha- tusele kirjalikult teada andes.

§ 11. Liidu peakoosolekul on õigus liikmeid, kes oma kohuseid rikkunud, Liidust välja heita. Väljaheitmine sün- nib $\frac{2}{3}$ koosolijate häälteenamusega.

§ 12. Iseäraliste teenete eest võib Liidu peakoosolek juhatuse ettepanekul

$\frac{2}{3}$ koosolijate häälteenamusega üksikuid isikuid ja asutusi liidu auliikmeks valida.

III. Liidu liikmete õigused ja kohused.

§ 13 Tuletõrje organisatsioonidel, kes Liidu liikmed, on õigus Liidu peakoosoleku poolt heaks kiidetud ja siseministri poolt kinnitatud märki oma lipude, kiivrite ja mundri nööpide peal kanda. Kõikide Liidus olevate tuletõrje organisatsioonide üksikutel liikmetel on õigus Liidu rinnamärki kanda.

§ 14. Liidu liigetele on õigus:

1) Liidu asutusi, mis liigete üleüldistes huvides loodud, tarvitada,

2) Liidu juhatusele ja tema volinikutelt oma tegevuse alal tasuta nõu ja kaasabi saada,

3) Liidu peakoosolekust oma hääleõigusliste asemikkude kaudu osa võtta ja sellele ettepanekuid teha,

4) Liidu juhatusele tuletõrje asjus ettepanekuid teha,

5) Liidu juhatuse kaasabil tulekustutamissabinõusi muretseda ja liidu ladust osta,

6) igasuguste asutustega läbikäimises kaasabi saada,

7) Liidust võimaluse järele laenu- sid ja abirahasid saada ja

8) Liidute ettepanna isikuid kaua- aegse hoolsa teenistuse ja eriliste tee- nete eest peakoosoleku poolt kinnitatud autasude ja märkide saamiseks.

§ 15. Liidu liikmed maksavad iga aasta liikmemaksu, mille suurus ja maksmise tähtaeg (Liidu peakoosoleku poolt kindlaks määratakse.

Peakoosolekust osavõtmise õigus on ainult neil liigetele, kes oma liikme- maksu tähtajaks ehk hiljemalt peakoos- oleku algul ära õiendanud.

Liikmed, kes oma liikmemaksu jooksva aruande aasta lõpuks õiendanud ei ole, kaotavad liikme õigused, mis aga jälle uuenevad, kui nad võlg- neva liikmemaksu järgneva aasta jook- sul äratasunud.

§ 16. Liidu liikmed on kohustatud:

1) Liidu peakoosoleku poolt põhi- kirjas ettenähtud korras vastuvõetud otsusi täitma,

2) Liidu häälekandjat tellima;

3) liidu juhatusele oma tegevuse ja kassa aruanded esitama Liidu juha- tuse poolt väljatöötatud kava kohaselt;

4) kõiki Liidu juhatuse ja tema vo- linikkude poolt seatavaid küsimusi, nii- palju kui need liikme oma asjadesse puutuvad, täielikult ja täpselt ja õigel ajal vastama, ja

5) Liidu kasusid alaliselt silmas pidama ja teistele Liidu liigetele vastu- tulelikud olema.

IV. Liidu valitsemine.

§ 17. Liitu valitsevad Liidu pea- koosolek ja juhatuse.

§ 18. Liidu peakoosolekud on kor- ralised (aastapeakoosolekud) ja erakor- ralised.

§ 19. Liidu peakoosoleku võimkon- da kuulub:

a) Liidu põhikirja muutmine,

b) Juhatuse ja Revisjonikomisjoni liigete valimine ja nende tagandamine,

c) liigete väljaheitmine liidust,

d) Liidu tegevuse lõpetamine,

e) kaebtuste üle otsustamine, mis Liidu juhatuse ja revisjonikomisjoni pea- le tõstetud,

f) aasta aruannete ja eelarvete kin- nitamine,

g) maksude määramine liidu heaks,

h) kodukorra kinnitamine,

i) liikumata varanduste omanda- mine, võõrandamine,

k) auliigete valimine ja

l) kõikide küsimuste otsustamine, mis tuletõrjele põhimõttelise tähtsu- sega on.

§ 20. Korraliseid (aasta-) peakoos- olekuid peetakse kord aastas, hiljemalt 30. juunil möödunud aasta aruande ja käesoleva aasta eelarve kinnitamiseks, juhatuse ja revisjonikomisjoni valimi- seks ja muude asjade otsustamiseks.

§ 21. Erakorralised peakoosolekud kutsutakse kokku tarviduse järele juha- tuse oma äranägemisel, või revisjoni- komisjoni ehk vähemalt $\frac{1}{10}$ osa liik- mete nõudmisel ja viimasel korral mitte hiljem kui 4 nädalat pärast niisuguse nõudmise kättesaamist Liidu juhatuses.

§ 22. Kutsed peakoosolekule ühes päevakorraga avaldakse Liidu hääle- kandjas ja saadetakse liigetele kodu

kätte, korralistele koosolekutele 4 nädalat ja erakorralistele koosolekutele 2 nädalat enne peakoosoleku päeva. Koosolekul võib ainult neid küsimusi otsustada, mis kättesaadud pävakorras üles tähendatud; ettepanekuid, mis pävakorras ei seisa, võivad sooviavaldusena läbivaadatud saada

Märkus: ühes aastapeakoosoleku kutsega peab kõigile liikmetele kätte saadetama peale aruande ja eelarve, ka teiste peakoosolekul arutusele tulevate küsimuste materjal.

§ 23. Eelmises paragr. tähendatud teel kokkukutsutud peakoosolekud on otsusevõimulised kokkutulnud liigete arvu peale vaatamata.

§ 24. Peakoosolekutest osavõtmine sünnib liikmete esitajate näol, keda valitakse ühingute peakoosolekute poolt iga 50 liikme ehk selle osa pealt 1 esitaja. Esitajad peavad varustatud olema vastavate kirjalikkude volitustega. Palgaliste komandode esitajad määrab komando ülalpidaja asutus ehk tema nõusolekul komando koosolek.

Igal esitajal on üks hääl.

§ 25. Peakoosolekud avab Liidu juhatuse esimees ehk tema asetäitja ja peakoosolek valib omale hääleõigusliste esitajate seast juhatuse ja sekretäri.

§ 26. Valimised juhatuse ja revisjonikomisjoni, nende liikmete tagandamine enne tähtaega ja liikmete väljaheitmine hääletakse kinniselt. Koosoleku ühemeelsel nõusolekul võib ka eelmisi küsimusi lahtiselt hääletada.

Muude küsimuste hääletamine sünnib peakoosoleku enamuse äranägemise või otsustamise järele.

§ 27. Peakoosoleku otsused tehakse lihthälteenamusega, see on: üle poole äraantud häältest, väljaarvatud põhikirja muutmine, kinnisvarade omandamine, võõrandamine ja pantimine, liigete väljaheitmine, juhatuse liigete tagandamine enne tähtaega ja Liidu tegevuse lõpetamine, kus $\frac{2}{3}$ häälteenamust nõutakse.

Valimistel loetakse need, kes on saanud üle poole koosolijate häältest, valituks. Lahtisel hääletamisel otsustab häälte pooleks langemise puhul koosoleku juhataja hääl.

§ 28. Juhatuse ja revisjonikomisjoni liikmed valitakse liikmete hääleõigusliste esitajate seast ja juhtumisel, kui nad oma volitused kaotavad enne tähtaega ehk nende volitajate lahkumise puhul Liidust, lahkuvad nad sellega ühtlasi oma kohtadelt.

§ 29. Peakoosolekute üle kirjutakse protokollid seks määratud raamatusse ja peab tõendatud olema koosoleku juhatuse, sekretaariadi, Liidu juhatuse liikmete ja vähemalt kolme koosoleku poolt volitatud isiku poolt.

Juhatus.

§ 30. Liidu juhatuse, kes on ilma erilise volitusega Liidu esitajaks ja kõikide tema asjade ajajaks, on vähemalt 6 liikmeline, keda korraline peakoosolek valib kolmeks aastaks.

Juhatus liikmete arvu määrab peakoosolek. Iga aasta lahkub nende seast $\frac{1}{3}$ valimisevanaduse järele.

§ 31. Peale valimisi jaotab juhatuse ise omakeskis ära ametikohused.

§ 32. Juhatusliigete enne tähtaega ametist lahkumise puhuks valib peakoosolek vastava arvu kandidaate 3 aasta peale ja nendest asub lahkunud juhatuse liikme asemele kandidaat, kes samal valimisel mil lahkunud liige valitud, kõige rohkem häáli saanud ja jääb juhatuse liikmeks kuni tema eelkäia ja tema enese volitus aja lõpuni.

§ 33. Juhatus käib koos tarviduse järele, kuid mitte harvem kui 2 kuu tagant.

Juhatus koosoleku ajast ja kohast peavad kõik juhatuse liikmed aegsasti teada saama. Juhatus koosolekud on otsusevõimulised, kui neist vähemalt pooled liikmed, ja nende hulgas juhatuse esimees ehk tema asetäitja, osa võtavad. Otsused tehakse lihthälteenamusega. Langevad hääled pooleks, siis otsustab küsimuse juhataja hääl.

§ 34. Juhatus koosolekust võivad osavõtta juhatuse liikmete kandidaadid sõnaõigusega ja juhtumisel, kui mõni juhatuse liige puudub, kuid kvoorum koos, võivad kandidaadid nendega ühel ajal valitud puuduva liikme asemele juhatuse koosolekust hääleõigusega osa võtta saadud hääleteenamuse järjekorras. Sellest peab juhatuse liige, kellel võimalik pole koosolekust osavõtta, aegsasti vastavale kandidaadile teatama.

§ 35. Liidu juhatuse tegevuse piirkonda kuulub Liidu asjaajamine, nagu: peakoosolekute kokkukutsumine ja nende otsuste täitmine antud juhtnööride ja kodukorra põhjal, aruannete ja eelarvete kokkuseadmine, sissetulekute vastuvõtmine ja väljaminekute tegemine eelarve piirides, eelnõude ja juhatuskirjade kokkuseadmine, aumärkide määramine liikmete ettepanekul ehk oma algatusel, ladu korraldamine, teenijate palkamine ja ametist vabastamine ja peakoosoleku otsuste täitmine.

§ 36. Liidu kirjavahetus sünnib juhatuse nimel ja peab kandma esimehe ehk tema asetäitja ja sekretäri ehk tema asetäitja allkirju. Lepingud ja kohustused, mis Liidu nimel tehakse, peavad juhatuse poolt hääks kiidetud olema ja vähemalt kolme juhatuse liikme allkirju kandma.

§ 37. Liidu vabad rahasummad hoitakse Liidu juhatuse poolt määratud usaldavas rahaasutuses. Jooksvate kulude katteks määrab juhatus kassas hoitava rahasumma ülemmäära. Rahatsekid peavad kandma vähemalt kahe juhatuse poolt volitatud juhatuse liikme allkirja, seal hulgas laekahoidja oma.

Revisjonikomisjon.

§ 38. Revisjonikomisjon seisab koos mitte vähem kui 3 liikmest. Komisjoni

liikmed ja nende kandidaadid valitakse peakoosolekul ühe aasta peale samal viisil nagu juhatuse liikmeid. Revisjonikomisjoni ei või valida neid, kes Liidu juures ametis ehk ärilises vahekorras seisavad.

§ 39. Revisjonikomisjon tuleb vähemalt kord aastas kokku, et Liidu raamatuid, aruandid, arveid ja dokumente läbivaadata ja Liidu üleüldist varanduslist seisukorda revideerida. Revisjonikomisjoni otsused pannakse peakoosolekule kirjalikult ette.

Liidu tegevuse lõpetamine.

§ 40. Liidu tegevus lõpetakse, kui peakoosolek seda $\frac{2}{3}$ häälteenamusega otsustab, või kui liigete arv alla kolme langeb.

§ 41. Liidu tegevuse lõpetamise korral valib peakoosolek vähemalt kolmeliikmelise likvideerimiskomisjoni, kes Liidu varanduse ja kohustuste lõpuarved kokku seab ja need peakoosolekule kinnitamiseks ette paneb.

§ 42. Liidu varanduse ja kohustuste kohta, mis likvideerimisel järel jääb, teeb lõpuliku otsuse peakoosolek.

Üleüldised määrused.

§ 43. Kõigil juhtumistel, mis selles põhikirjas pole ettenähtud, käib Liit üldiste seaduste ja määruste järele.

Mida teha tuleõnnetuse puhul.

Keegi Viini tuletõrjuja on Saksa tuletõrje ajakirjas soovitanud igasse maja koridori ülespanna järgmise-sisulise plakaadi:

Põleb! Majas on tuli lahti! Mida mina pean tegema? Kõige pealt hoitke äärmist rahu! Viivitamata alarmige tuletõrje lähemast tuleõnnetuse teatamise kohast ehk telefoni teel. Põhimõttelikult ärge usaldage tuletõrje alarmimist teise ehk kolmanda isiku hooleks! Tehke ise! Telefoni teel teatamisel rääkige lühidalt, selgelt ja arusaadavalt valvekorras oleva tuletõrjuga. Oodake siis maja sissekäigu juures tuletõrje saabumist ja asuge sarnaselt, et teid kohe nähakse. Saabuvale tuletõrje juhile esitage ennast (erite majaomanik!) ja hoidke end alati valmis korralduste jaoks. Värustuge aegsalt kõigi võtmetega neistruumest, millistes tuli möllab, kui ka naabrusruumest, kuhu võib tar-

vilik olla tuletõrjel pääseda. Tulekahju teatamise järele ärge olge mitte tegevusetad! Püüdke ise kõigi tarvitada olevate abinõudega tuld kustutada ehk vähemalt tema levimist takistada. Suluge nii palju kui võimalik kõik käigud ja takistage õhu juurevoolu põlevasse ruumi. On tegemist inimesega, kellel riided näiteks põlevad, ja kes hirmu ning valu pärast kindlusetalt jookseb, siis katke ta kiirelt vaibaga ehk muuga, asetage ta põrandale ja veeretage teda seal. Alarmige päästesalk. Igal juhusel mõjuge rahustavalt lähema ümbriuse peale!

Iga tuleõnnetuse puhul kindlasti ja otsekohe, kiirelt tuletõrje alarmida!

Milline tuletõrje on parim?

Võitlus tulega nõuab kõige pealt inimesi kiire otsustamisvõimega, töövõimulisi, ohvrimeelseid ja täiesti teadlikke ettevõttes. See tuletõrje on parim, kellest tema tegevuse ajal kõige vähem näha ja kuulda. Korralduste valjult hüüdmine ja hiigla veehulgad, mis kõrgetelt redelitelt suures kaartes juhitud, võivad ainult võhiku peale mõju avaldada. Tõsine tuletõrjuja, kes oma tööd tunneb, loobub välis-

pidisest nähtavusest. Tema tungib oma meeskonnaga kärategemata põlevasse majja, treppidest üles ja suitsuga täidetud ruumidest läbi ja annab alles siis vett, kui tulepesa leitud on, kusjuures ta alati selle järele valvab, et kahju ei suurene vee läbi. Alguses kustutatud tulikahjude arv, mitte aga vette uputatud suur tuli, annab tunnistust tema võimetest.

Dipl.-ins. Bethke.

45 aastat tuletõrjuja.

C. Stockmarile kõrgem hoolsusmärk.

Tänavu täitub 45 aastat, millal Carl Stockmar 16-aastase nooremehena astus Tartus tuletõrjesse, et osa võtta võitlusest kõikehävitava tulega. 45 aastat tegev olla sel alal, näitab, et tegemist on isikuga, kel suur armastus ja kohusetruudus asja vastu.

Tuletõrjeliidu juhatus, soovides hinnata C. Stockmari teeneid, otsustas oma viimasel koosolekul talle annetada tuletõrje kõrgema hoolsusmärgi.

Liidu esimees A. Punga, otsust teatavaks tehes, tervitas hra Stockmari ja tänas selle töö eest, mis ta pika aja jooksul teinud.

C. Stockmar, tänades annetuse eest, lubas jätkata, kui vana ta ka ei oleks, seda tööd.

Viljandi tuletõrje 60-aastane.

Eeloleval suvel võib Viljandi vabatahtliku tuletõrje ühing pühitseda 60 aastapäeva. Juubelipidustuste korraldamise tunnistas ühing tarvilikuks.

Uusi hoolsusmärgi saajaid.

Tuletõrjeliidu poolt on vastavate ettepanekute kohaselt järmiselt hoolsusmärgid määratud:

Narva linna v. t. üh.: 2 järgu hoolsusmärk: Johannes Leppin, Karl Sepp; 3. j. h.-m.: Johannes Aster; kuldmedal: Karl Laas, August Lükke, Aleksander Treuberg, Karl Käsperson, Artur Treu-

berg; hõbemedal: Peeter Komusaar, Johannes Tarkusepp, August Rähni, Julian Kostiashevski, Eduard Reimann, Eduard Teppan, Adrian Rosin, Aleksander Tipmann, Oskar Argipus ja Madis Kukkur.

Laiuse v. t. üh.: 1. j. h.-m. Eduard Vilter, Karl Sommer, Jaan Oldt, Johannes Lomp; 2. j. h.-m.: Johannes Lomp, Mart Saar, Mart Saar, Mart Seer, Eduard Martsen, Eduard Oldt, Johannes Asper, Jaan Niggol, Ludvig Simrod, Karl Ein; 3. j. h.-m.: August Pirn, Eduard Voimann, Hans Amor, Jakob Malm Johannes Lindeberg; kuldmedal: Artur Lasermann, Otto Birk, Johannes Amor; hõbemedal: Leonard Mäesepp, Peeter Jutt, August Simberg, Osvald Peerand, Karl Veinmann, Aleksander Kask, Hugo Kurvits, Jaan Remmelg, Rudolf Kirsch, Johannes Saar, Arnold Malm, Heinrich Lepp.

Mootorpritsi võidukäik.

Bayeri siseministeerium on läinud aastal 180 juhul toetust annud mootorpritside muretsemiseks. Samuti on toetatud 3 autopritsi, 6 meeskonnata riistade veo auto ja 2 autoredeli ostmist.

Kas Teie rühma-kaaslane

on juba „Tuletõrje Teadete“ lugeja?

Kui ei, siis soovitage tal tellimine viibimata ära anda

Eestis 338 tuletõrje organi- satsiooni.

Viimaste andmete järele on Eestis 338 tuletõrjeorganisatsiooni. Esimesel kohal tuletõrjete rohkuse poolest on Virumaa — 93 tulet. org., siis on Tartumaa 60, Harjumaal 47, Viljandimaal 30, Põlva maak. 25, Valgamaal 14, Läänemaal 6, Võrumaal 17, Pärnumaal 17, Järvamaal 28 ja Saaremaal üks — Kurasaare.

Liidu aastakoosoleku kohta.

Liidu aastakoosolek peetakse 10. juunil. Koosoleku päevakorra kindlaksmääramine sünnib liidu juhatuse järgmisel koosolekul 17. aprillil. Hiljemalt viimati nimetatud tähtpäevaks esitagu tuletõrjed liidu juhatusele oma ettepanekud küsimuste kohta, mille võtmist päevakorda nad soovivad. Sarnaste ettepanekute kohta, kui nad päevakorda võetud, võib koosolekul otsusi teha, kuna hiljemalt kätte jõudvad ettepanekud küll koosolekule teatavaks tehakse, kuid nad võivad hääletamisele tulla ainult soovivaaldustena.

Tuletõrje võistlus Turinis.

Kutse Eestile.

1.—4. sept. s.a. korraldatakse Turinis rahvusvaheline tuletõrje-võistlus, millest võivad osa võtta nii Itaalia kui ka teised tuletõrjed. Võistluse sihiks on 1) avalikkusele esitada kodanikkude elu ja vara kaitseks määratud sisse-seadeid ja 2) elavalt hoida üldist huvi avaliku heaoleku edendamise vastu. Osavõtjatele lubatakse sõit raudteel alanud hinnaga, prii korter ja ülespidamine jne. Osavõtmise kutse on saadetud ka Eesti tuletõrjeliidule, ühtlasi palutakse meie poolt määrata üks liige auhinna komisjoni.

Ühtlasi peetakse ka tuletõrjenäitus, milles ka tuletõrjesse puutuv kirjandus on esitatud. Ka sellest näitusest palutakse liitu osa võtta.

Kehalise kasvatuse kursused.

Sileesia tuletõrjete provintsiliidu koosolekul läinud aastal soovitas brandmeister Scherbening tungivalt korraldada hakata kursusi tuletõrjajate kehaliseks arendamiseks. Ettepanek leidis vastukõla ja kohe töötati vastav kava välja. Esimesest kursusest võttis

osa 35 tuletõrjajat, kes oma asukohtades kursustel omandatud teadmisi levitavad. Teine kursus lõppes veebruaril. Kursuste juhiks on brandm. Scherbening ja tema seletuse järele ei ole see mitte mõni spordikursus, vaid tööühendus. Punase niidina käib ettevõttest läbi juhtimõte — juhiks võib olla ainult see, kes kõige enam enesel kaljal töötab. Eeloleval näitusel Breslaus kavatsetakse seda kursust demonstree-rida 150—200 tuletõrjaja osavõtul.

Tule hävitustööst välismail.

Saksamaal on 1927. a. olnud 2696 tulikahju, millistel kahjusumma oli suurem 10.000 riigimargast, kuna kahju üldsumma oli üle 116 miljoni riigimarga (1926. a. oli 2648 sarnast tulikahju ja kahju üldsumma umbes 110 milj. riigim.) Kui arvata kahjud, mis alla 10.000 r-marga, ja teised teadmataks jäänud kahjud 33 1/3 prots. peale eelnimetatud summast — Inglise statistika arvestab sel puhul 50 protsendiga —, siis on tuli üldse hävitanud varandust 154 3/4 milj. riigimarga eest.

New-Yorgi linnas on 1927. a. olnud ümarguselt 24.000 tulikahju (1926. a. üle 25.000 t.) ja neist tekitatud kahjusumma ulatab 18.660.905 dollari ehk ümarguselt 70 miljoni Eesti kroonini (1926. a. — 21.671.735 doll. ehk umbes 85 milj. Ekr.). Tulikahjude vähenemise põhjuseks peetakse tulepolitsei suuremat tegevust. 98 inimest on tulesurma saanud (33 in. vähem kui aasta varem), kuna vigastada sai 290 (1926. a. — 280 in.). 41 inimest leiti süüdlased olevad süütamises. Tulikahjude üldarvust oli 6800 suurtes üürimajades, 1672 — vabrikutes.

Vabrikuomanik avatles süütamisele.

Nienburgis, Saksamaal, tekkis 20. veebruaril Halströmi masinavabrikus tulekahju. Tehti kindlaks, et tuli algas mitmest kohast. Tule tekkimise põhjuste selgitamisel tunnistas lõpuks üks tööline, et tema süütaja on ja tegi seda vabrikuomaniku ülesandel, kes talle selle „töö“ eest 3000 marka (2700 Ekr.) maksnud. Vabrikuomanik Hengst areteeriti kohe. „Voss. Ztg.“

Traktorid aurupritside veoks.

New-Yorgi tuletõrje on läinud aastal ostnud 20 traktori aurupritside veoks.

72 krooni kindlustuskulu aastas iga elaniku kohta.

Pilk Schveitsi kindlustuskorraldusse.

Zürichi rahvamajandusliseühingu koosolekul esines Schveitsi suurema kindlustusseltsi president dr. Ch. Simon referaadiga Schveitsi kindlustusoludest ja tänapäeva probleemidest. Toome sellest referaadist, mis puudutas kindlustust tema mitmesugustel kujudel, selle osa, mis eriti rõhutab tuleõnnetuste vastu kindlustust, kuna ka meil tulekindlustuse küsimus lähemal ajal laiemas ulatuses päevakorraale näib kerkivat. Dr. Simon on 33 a. kindlustusalal tegev olnud ja seega laialiste teadmistega.

Sissejuhatusena tähendas kõneleja, et kindlustusest rääkida ei ole kunagi üleliigne. Kodumaa kindlustusalast rääkida tähendab — propagandat teha. Kuid mis on üldistes eetilistes ja rahvamajanduslikes huvides propagandaks rohkem kohane kui kindlustusmõtte tutvustamine. Huvitav on võrdlus selle kohta kui palju maksavad riigile ja omavalitsustele maksudena kindlustusseltsid ja pangad. Nimelt maksid Schveitsis 1924 a. kindlustusseltsid umbes 50 prots. enam maksudena kui pangad (4,6 milj. franki 3,4 milj. fr. vastu). Kuid see ei pea veel põhjust andma kindlustusala kasutada riigikassa huvides. Sest kindlustus on üldsuse teenistuses mitte ükski majanduslikult ja rahaliselt, vaid ka eetiliselt (kõlbliselt).

Schveitsi kindlustusseltside aastane tulu preemiate näol on umbes üks miljard franki (umbes 720 miljoni E. krooni), mis koguneb Schveitsi erakindlustusorganisatsioonide ja riiklike kindlustus-asutuste sise- ja välismaalisest tegev-

sest. Sarnast arvu ei suuda ükski sama suur maa kõrvale seada. Iga-aastane kindlustuskulu ühe elaniku kohta on ümarguselt 100 franki (72 Ekr.), mida kui rõõmustaval võimet tervitama peab. Kuid see rõõm kahaneb, kui siia kõrvale seame aasta jooksul alkoholi peale kulutatava summa, mis on üldiselt ümarguselt 800 miljoni franki ehk 203 fr. elaniku kohta. Seega kulutatakse alkoholi peale kaks korda enam kui kindlustuse peale. Dr. Simon nõuab alkoholi seadusandluse revideerimist.

Seletuseks peab tähendama, et Schveitsis on kindlustus väga mitmesugustel kujudel korraldatud: peale tule-, elu- ja muude meil tuntud kindlustusvormide, toimetatakse seal veel vanaduse-, invaliiduse-, haiguse-, pensiooni jne. kindlustust ja sellepärast on ka preemiate üldtulu nii suur.

Tulekindlustusalal töötavad kõrvuti eraorganisatsioonid ja riigiasutused. Dr. Simon pooldab obligatooriumi, see on: seaduslikult sunduslikku tule vastu kindlustamist, kusjuures kindlustajal vabadus on valida seks õigustatud seltsidest sobivat. Sarnane süsteem olevat maksev mitmes kantonis ja töötavat väga edukalt. Peab soovitavaks, et see ka neis kantonis maksma panakse, kus juba maksev ei ole kantoni tulekindlustusmonopol. Kartus, et tulekindlustuse riigistamine erakindlustajate tegevuse lõpetab, ei ole täitunud. Üldiselt tunnustatakse, et erakindlustusettevõtted enam suudavad ja paindumad on, kui riigi asutused.

Näitus „tehniline linn“.

Dresdeni kõrgema tehnikakooli 100 a. kestuse puhul korraldatakse 16. maist s.a. Dresdenis näitus: „tehniline linn“. Näitus tahab tutvustada tänapäeva moodsat linna võrreldes linnaga 100 a. eest ja ühtlasi ka linnade tuleviku väljavaateid. Näituse üks osakond käsitleb tuletõrje-asjandust.

Tuletõrjeabinõud on ainult tule kustutamiseks.

Thüringi siseministerium on tarvi-

likuks pidanud tähelepanu juhtida tuletõrjevoolikute võõriti tarvitamise peale omavalitsuste poolt. Nimelt tarvitatakse voolikuid tänavate kastmiseks, pesemiseks jne., millal voolikud tugevasti kuluvad. Selle keelu vastu talitamisel lubatakse ära võtta toetusraha voolikute muretsemiseks. Erand on ainult nende voolikute kohta, milliseid tulekustutamisel enam tarvitada ei saa, kuid sarnased voolikud tulevad eriti värviga ära märkida.

Tulekaitsest Argentiinas.

Hiljuti külastas Neuchateli (Schveits) tule-
tõrje juht J. Turin Argentiina pealinna Buenos-
Airesi tule-tõrjet ja kirjutab sellest nüüd Prant-
suse tule-tõrje ajakirjas „Le Sapeur Pompier“.

Buenos-Airesi tule-tõrje ainukeseks korral-
dajaks on Argentiina valitsus. Tule-tõrjes on
47 juhti, 1 arst, 1 võimlemisõpetaja, 1000 tule-tõr-
juhat, viimastest on 70 meest väljaõppinud au-
tojuhud, masinistid ja eriteadlased-käsitöölised.
Tule-tõrje ohvitserid määrab kohtadele valitsus,
alohvitserid ülema ettepanekul prefekt. Mees-
konnast on iga päev 300 inimest valvekorras
teatrites ja muudes mitmesugustes lõbustus-
kohtades, osa tule-tõrjujaid on öö- päeva val-
ve valitsusasutustes, riiklikes pankades ja
muudes avalikkudes asutustes. Selle tõttu on
kogu tule-tõrjujaskond varustatud Mauser-re-
volvritega ja korraldab laskeharjutusi samadel
alustel nagu meil kaitseliit. Tänavarahutuste,
streikide ja muude rahutuste puhul kutsutakse
sõjariistus tule-tõrje politseile appi. Sarnaste
korvalamete tõttu jääb tule-tõrjeteenistuse
enese jaoks väga vähe inimjõudu: esimeseks
lendalgaaks üldse 84 inimest (kes jaotatud 15
politseiasutuse juure ja 4 ühiselumajasse.) Tei-
ses järjekorras väljasaatmiseks on 73 meest,
kuna tagavarasse jääb veel 52. Peapritsimajas
on 14 mootorpritsi ühes riistade koguga, 10
meeskonna vangert, 1 redel 30 m. kõrge, ühis-
elumajade juures on 6 auru- ja 12 käsipritsi ja
tankautod. 15 politseiasutuse juures olevas
abijaamas on vähemad pritsid, milliseid vee-
taks eesliitaga. Kuigi linnas veevärk, on vee-
rõhk siiski nii nõrk, et sellest ei jätke tuleõn-
netuse korral, vaid rõhu suurendamiseks tar-
vitakse teise pritse. Erisignalisatsioon puudub
ja kõik läbikäimised üksikute abijaamade va-
hel sünnivad üldise telefonijaama kaudu. Aasta
3 eest muretses tule-tõrje meeskond oma kulu
300 te efoniparaati ülesseadmiseks elavama-
tess liikumiskohtadesse tule-tõrje väljakutsu-
miseks tarvilisel korral. Kuid need aparaadid
on praegu veel laduruumis ja kattunud paksu
tolmuga. Teatatakse mõnda abijaama tuleõn-
netusest, siis ei sõida meeskond mitte kohe
välja, vaid kuulab järele kas teadaanne tõele
vastab. Sellega kaduma läinud aega ei anna
tagasi ka kiire sõit, mis kitsaste tänavate tõttu
suurte raskustega seotud. 1925 a. on tule-tõrje
725 korda tuleõnnetuse kohale sõitnud. Õnne-
tuste ja muude sarnaste juhuste korral ei saa
tule-tõrje tegevusse astuda vastava sisseseade
puudusel.

Edasi on J. Turin käinud ka üksikuis pro-
vintsi linnades ja on asjata otsinud korraldat-
tud organisatsiooni tulekaitse alal. Kuigi nei-
s linnades vabrikuid, tramm, elektrijaamad, kin-
nod jne. on, pole siiski elanikud endid vaba-
tahtlikult tule-tõrjesse organiseerinud ega pole
olemas ka palgalist tule-tõrjet.

Selle vastu on Brasiilias tule-tõrje eeskujuli-
kult organiseeritud. Samuti ka Tshiilis, kus
tehniliselt hästi õpetatud vabatahtlik tule-tõrje.
Siin võetakse tule-tõrjesse ainult heast pere-
konnast pärit olejaid.

Tuleõnnetuste kahju üldsumma,

juure arvatud ka kaduma läinud töö-
tasu jne., Ameerikas võrdus 1926 a.
1.112.000.000 dollarile (ehk üle 4 miljardi

Eesti krooni; olgu võrdluseks tähenda-
tud, et Eesti riigi eelarve on 80 miljoni
krooni ehk üks-viiendik nimetatud
kahjust.)

New-Yorgi tule-tõrjest.

New-Yorgi tule-tõrje eelarve 1927. a.
oli 19^{1/2} milj. doll. (ligi 70 milj. Ekr.).
Aasta jooksul on juure ostetud 12 moo-
torpritsi, reteleid ja muud varustust.
Aasta jooksul avati 30 uut teatert ja
aasta lõpuks tõusis lõbustus- jne. koh-
tade arv, kus tule-tõrje valve peab ole-
ma, 269 peale (20 a. eest oli ainult 63
teatrit). Tule-tõrje alalise kontrolli all
olevaid tantsusaale, kabareesid ja öö-
klubisid külastab igal õhtul umbes üks
miljon inimest. Vastava eksami soo-
ritamise järele võeti tule-tõrjesse 384
uut tule-tõrjujat, kuna 221 isikut 20 aas-
tase teenistuse tõttu pensioni peale
lasti ja 20 — haiguse tõttu vabastati.
112 isikut said aukõrgendust.

Peameeste päev ja liidu üld- koosolek.

Liidu juhatus otsustas peameeste-
päeva 9. juunil ja liidu üldaastakoos-
oleku 10. juunil pidada Valgas.

Lahkeks tähepanemiseks lugejatele.

Kokkuleppel postipeavalitsusega võ-
tavad tellimisi meie ajakirja peale vastu
kõik postiasutised. Uus korraldus on
tehtud just lugejate eneste soovil ja
huvides.

Postiasutiste kaudu tellimiste toime-
tamisel on mitmed paremused. Esime-
seks paremuseks, et tellimine v i i v i t
a m a t a l t meile kätte jõuab ja kadu-
ma ei lähe. Samuti võimaldab see
korraldus meil arvepidamise kergenda-
mist ja lihtsustamist.

Teiseks paremuseks on, et tellijatel
ei pruugi tellimisraha saatmisel lisa-
postikuludid kanda. Postiasutistele tu-
leb tasuda a i n u l t tellimishind 1 kr.
20 senti aastas, kuna raha edasitoime-
tamis- ja muud kulud meie poolt
postivalitsusele tasutakse.

Peale postiasutiste võtavad tellimisi
endiselt vastu tule-tõrje organisatsioonid.

„Tule-tõrje Teadete“ toimetis.

Tulekaitse Rootsis 17. aastasajal.

Selle pealkirja all ilmus Rootsi tuletõrje ajakirjas „Tidskrift för Landsbygdens brandväsen“ pikem kirjutus. Kuna see kirjutus mõndagi huvitavat, kas või ajalooliselt, sisaldab, siis avaldame ta tungival ruumipuudusel vähe lühendatult.

Arvesse võttes neid rohkeid ja raskeid tuleõnnetusi, mis 17. aastasajal möllasid Rootsi linnades ja maakohtades, otsustas „Isamaaline ühing“ nii artiklite kaudu majanduslistes ajakirjades kui ka eriliste kirjutiste kaudu nõu ja selgitust anda ja püüda seltskonna tähelepanu pöörata tulehädahoole peale. Edasi otsustati asutada igasse linna ja külla tuletõrjeühing.

Linnades ja külates, kus juba töötasid sarnased ühinged, pidid ühingu liikmed tegutsema nii, et ühing vastaks oma põhimõttele. Ühing pidi hoiatama elanikke tulega hooletult ümberkäimise eest ja selgitama tule tekkimist, tule kustutamist hõlpsalt ja tuleõnnetuste ärahoidmist. Sarnast ühingut pidi juhima isik, kellel on kogemusi tulekustutusviisidest.

Et ühingute asutamist hõlbustada ja asutajaile tarvilikke juhatusi anda, seks valiti mõned isikud (meie mõiste järele: instruktorid).

Nende ühingute poolt väljaantud määrused ja seadlused loeti igal aastal kord kirikus kantslist rahvale ette. Ka trükiti neid ja jagati inimestele, kes neist huvitatud olid.

Kõik ehitused maal kui ka linnades ehitati teatava sümeetria, suuruse ja piiri järgi. Tarviduse järgi mõõdeti ehitusekrunt ära ja ehitatavad hooned pidid kõik ühes korrapärases reas olema. Maal pidid ka loomalaudad ja teised hooned elumajast eraldatud olema: soovitavaks peeti, et hoonete vahele puud istutati. Kõik uued ehitused ehitati vastava järelevalve all ja nii, et need, kelle kohus oli seda järelevalvet teostada, midagi tähtsat kahesilma vahele ei jäta. Sealjuures pidi veel tähele pandama, et ülearseid vaheseinu ei saaks ehitatud. Maju ei tohtinud mitte arvu poolest palju ega väikseid olla, vaid ennem arvu poolest vähe, kuid selle eest suuremad. Neid jaotati tarviduse järgi suuremateks ja vähemateks osadeks, sealjuures kaasa arvatud keldrid ja pööningud, viimased pidid kõik ühekõrgused olema, et hädakorral saaks kergesti ühest ruumist teise. Hiljem ehitati maju nii, et

teiste vahel olevat maja tuleõnnetuse korral kergesti võis lammutada, ilma et teised majad sealjuures viga oleksid saanud. Linnades ja suuremates külates pidid majad kummagil pool tänavat korrapärases reas olema ja majade ees kivist jalgrajad. Maja, mida keskküttega köeti, pidi sama hädaohuta olema, kui maja, mille igat korterit eraldi köeti. Viimast liiki majades pidi ahju või pliidi ees põrand kivist olema või plekiga kaetud.

Katuse katteks soovitati telliskivi või tahvelkivi. Katused pidid olema ennem lambid, sest mida järsum katuse, seda enam läks selle katmiseks materjali. Küllaldane on katuse kallak, kus vesi ilma takistusega maha jookseb. Väga soovitavaks tunnistati lampkatused just tuleõnnetuste ajal, iseäranis linnades, kus maju palju lähestikku. Maal kaeti katused laastudega ehk kasekoorest, mida sel ajal veel lubati, kuid õlest ja kõrkjatest katused keelati täiesti ära. Kui neid veel kuskil lubati tarvitusele võtta, siis tuli katmiseks tarvitatav materjal enne tarvitusele võtmist imbutada lahendis, mis koosnes $\frac{2}{3}$ sauest ja $\frac{1}{3}$ lubjast. Niisugune õlgkatuse on tulekindel ja sellejuures ka kauem vastupidav. Keegi dr. Glusser leidis tulekindla puukliistri, millega määrili katused alt ja pealt poolt ja mis tegi katused tugevaks ja ühtlasi ka tulekindlaks.

Kaevud ehk tiigid ei tohtinud mitte puududa, sest tuleõnnetuse ajal oli vesi väga tähtis. Ümber majade pidi katuse äärt mööda tehtama rennid, kas plekist või rauast, milliste abil vesi juhiti suurtesse nõudesse, mis asusid pööningutel. Edasi tarvitati veel vihmavee kogumise kohti, mida võis veekindlaks teha savi või tõrvaga. Paremaks peeti nende hoiukohtade rajamist kõrgematele kohtadele, aga nii, et puhastamise korral saaks vee välja pumbata, sest vesi ei tohtinud mitte seisma ja mädanema jääda. Üheks abinõuks oli vee pumpamine kõrgesse torni, kust siis tarbekorral ta juhiti õnnetusekohale.

(Järgneb.)

Kustutatud tuli.

T. B.

Jaan Vaarmann sõlmis parajasti peegli ees kaelasidet, kui ta sõber, pikakoivaline Jassmanni Juss, tuppä tormas.

„Oh-hoo!“ hüüdis Juss, „kas läheb kosjakäik lahti, et kohe siidilips lõua alla lüüakse?“

Vaarmannile ei osutunud sõbra tulek praegusel momendil sugugi meelepäraseks, sest ta valmistas end kohtamisele neiuga, kes oli talle ülekõige kallim. Ta vastas siis pooltusaselt: „Kas ei või siis kosjagi minna, või mis?“

Juss oli laualt gitarri haaranud ja mängis üht labast kõrtsilaulu, omal tantsiskles pabeross ühest suunurgast teise.

„Ei noh, ütle mehe sõna, kuhu lähed? Mul on ka praegu aega laialt, kas virutame õige Kadriorgu, mis?“ küsis ta korduvalt.

Vaarmann valetas, et ta ei lähe kuhugi. Pole isu välja hulkuma minna.

„Ole ikka ilusti!“ käis Juss peale. „Vahi, milline päikeseküllane ilm. Kadriorg rahvast täis, mis kubiseb — tema tahab kodus konutada!“

Juss tõi kapist pintsaki ja pistis Vaarmannile poolvägise selga. „Näe, poiss kui porgand, aga ei taha välja tulla. Kas sul valget taskurätti ei ole? See peab rinnataskus olema. Muidu ei anna vurfi välja. Ah siin ta ongi. Nii! Rahvas peab ometi nägema, et siin meestega tegemist, kes tarbekorral ninagi nuusata oskavad. Kas oled nüüd valmis? Kaabu pähe ja marss! Tule taevas appi, ise tuletõrjuja, aga liigub nagu elevant! Ah, pole paberosse? Neid ostame kioskist. Tule juba kord!“

Mis sa hullu inimesega teed või oled! Ei Vaarmannil aidanud midagi, ta oli sunnitud sõbraga seltsima, ehkki südame põhjas temale meeleldi oleks soovitanud sõita sinna, kus kodujänesid kütitakse.

„Omavahel öeldud, ma valmistasin jalutuskaigule Hildaga,“ ütles Vaarmann uulitsal. Juss laskis pika ja tähendusrikka vile. „Või nii! Seepärast ei tahtnud sa toast lahkuda. Tema ei tahagi täna välja minna, hehee, nüüd äkki — Hildaga. . . Mina ei sega, kulla

sõber. Küllap ma endalegi mõne Hilda või Milda leian. Jumala eest, minu pärast võid armuda kõrvuni, meie teed lähavad kohe lahku, kui su kullatükike nähtavale ilmub.“

„Ei, ei, mitte seda!“ tõrjus Vaarmann, „eks kolmekesi ole veel lõbusamgi käia. Ruttame nüüd: ta pidi mind kell kuus Vabadusplatsil ootama.“

Seisiski Vabadusplatsil tüdruk, terane kui nirk, punapõseline. Vaarmanni rinda läbistas tasane rõõmu värin.

„Tere!“

„Tere, tere!“

„Kas ootasite kaua?“

„Oh ei! Praegu just tulin.“

Juss pidas tarvilikuks tähendada, et kui tema poleks Vaarmanni uulitsale vedanud, siis Hildake hommikuni siin oodata oleks võinud. Hilda naeris, Vaarmann aga punastas.

Nad astusid elektritrammile, Hilda nurgaplatsile, siis Vaarmann. Juss istus vastasolevale pingile.

Vaarmann ei leidnud jutlemiseks sõnu. Mis sa ikka trammivagunis räägid. Juss jõudis aga temast kohe ette. Et kas preili meeleldi orus käib? Kuidas meeldisid tal aiakontserdid möödunud sügisel? Kas süstasõitu Piritall harrastab?

Tuli konduktor. Juss kohe rahakott välja. Oh ei, preili, ärge tülitage, küllap tema need ärilised asjad õiendab. Ja juba ongi kolm kümne margalist vee renud konduktori pihku. Ta ei maksnud mitte üksi Hilda, vaid ka Vaarmanni eest. Vaarmann on pahane: kuradi päralt, mis see Juss õige endast arvab! Kas tema, Vaarmann, ei suuda iseenda ja oma daami eest maksa. Aga samas surub Vaarmann vihatuju alla: ta ise ju süüdi oma aeglusega ja kohmakusega. Miks ta alati laseb Jussi endast ette jõuda. Ja mis sellest õige siis on, et Juss maksis. Hilda istub ikkagi Vaarmanni kõrval. Küll see kevadine päike põletab läbi vaguniakna, aga mitu korda rohkem soojust ja tuld hõõgub Vaarmannile sealt poolt, kus istub ta kullake. Sõitjaid saabub rohkesti. Vaarmann surutakse tema neiule peaaegu sülle. Oh seda õnne ja ärevust! Keegi vanem

proua on jäänud istme puudusel seisma ja otsib tuge vaguni laest ripnevalt käerihmalt. Kohe tõuseb Juss püsti, et olge lahked, proua, istuge. Proua tänab sõnaga, Hilda sooja pilguga. Vaarmann on sunnitud konstateerima, et laskis Jussi jällegi endast ette jõuda. Pagana poiss, see Juss! Kõik läheb ta käes libedasti ja ludinal nagu lepase reega.

Trammi seisatates nägid sõitjad, et pritsimajast aeti rutuga välja autopritts. Tuletõrjujad jooksid siia-sinna. Pealik jagas käske.

„Ma pean minema,“ ütles Vaarmann, „kuski on tulikahju.“

Juss keelama: „Oh, lase olla. Külap seal sinutagi mehi leidub.“

„Ei ole midagi parata, kohustus kutsub,“ jatkas Vaarmann. „Vabandage mind,“ pöördus ta Hildale, „ma vaatan mis seal lahti on ja sõidan teile varsti teise trammiga järele.“

„Aga kas te tõesti ei saa seekord tulikahju kustutamise loobuda?“ ütles Hilda. „Võib olla, et pole tõsist tulekahju olemaski.“

„On mis on, aga kui tulekahju-sarv kõlab, peab iga tõsine tuletõrjuja platsis olema!“ rõhutas Vaarmann ja hüppas trammist välja.

„Kus temal nüüd veel aega!“ ütles Juss, „ta on väljas jumala auks ja ligemise kasuks. Te lubate, preili, et teie kõrvale istun?“

Muidugi lubas seda Hilda. Tramm vuras kiiresti Kadrioru poole.

*

Vaarmanni ilmudes rõõmustas pealik: „Hea, et tulite. Pühapäeval pole mehi võtta. Hüpake aga kohe autoprittsile; tulikahju on Heinamaa tänaval.“

„Heinamaa tänaval?“ hüüatas Vaarmann ehmunult. Eks elanud ju ka Hilda samal tänaval asuvas majas. Ega ometi . . . Ei see või olla!

Auto kihutas pöörase kiirusega läbi südalinna. Mõne minutiga jõuti agulisse, kus heinamaa ääres olevate puumajade rühmituse kohalt kerkis hall suitsusammas ja punased tulikeeled keeritlesid heredate paeltena õhus. Taevast halasta, kui need majahütikesed kõik tuld võtavad, siis on terve linn hädaohus. Jumala arm veel, et ilm vaikne. Ehk jõutakse ometi tulele piir panna.

Nagu punane imeeluk tormas autopritts põleva maja juure. Temale järgnesid varsti teised pritsid ja suur autopritts.

Kohe, kui Vaarmann kokku kogunud inimsalgast läbi tungis, nägi ta, et põles tõesti see väike kahekordne maja, kus asus Hilda korter. Ustest ja akendest loobiti mööbleid ja riideid välja, katus aga põles praginal ja kuumus oli nii kange, et majale läheneda juba raske. Kus on Hilda ema? Ta pidi ju haiglane olema. Ega ta ometi tulle ei või jääda. Ei siin ole kellelgi aega vastata. Igal on oma asjade päästmisega tegemist.

Vaarmann jooksis põlevasse majja ja ruttas teisele korrale, kus teadis olevat Hilda korteri. Ta tõukas ukse lahti. Kibe ving ja kuumus löi tal esite hinge kinni. Noormees astus tuppa ja haaras vana naisterahva sülle, kes oli poollämbunult langenud voodile. Vaarmann viis ta alla, ja juba selle ajaga toibus eit niivõrra, et rääkida võis ja oma jalul seisma jäi, kuna Vaarmann kiiresti majaasju välja tooma ruttas.

Vahepeal olid pritsid juba põleva maja peale avanud vee. Vaikse ilmaga õnnestus kustutamistöö hästi. Põles maha katus ja pööningukambrid, teistel korteritel põlesid ülemisel korral läbi laed ehk ukсед.

Hilda ema kraami jõudis Vaarmann päästa. Eit võis ööseks jälle enda tuppa kolida. Ta ei jõudnud küllalt Vaarmanni tänada ja õnnitleda. „Mis minust oleks saanud, kui teie poleks õigel ajal appi ruttanud,“ rääkis eit. „Tüdruk läks välja, oleks tagasi tulles leidnud eest mu laiba ja lageda toa.“

Vaarmannil oli küll hea meel, et võis Hilda ema aidata, aga õnnelik polnud ta kaugelki mitte. Pealik oli käskinud teda ühes mõne mehega õnnetuskohale valvele jääda, sest tulesädemed võiksid ehk kustki tuha alt lõkkele lüüa. Nii oli Vaarmann sunnitud siin seisma, aga Hilda oli Jussiga Kadriorus. Nad jalutavad merirannas, istuvad õhtu hämardades pingil. Ja Juss, Vaarmann tunneb seda meest! Ega see küsi midagi, et on tegu oma sõbra mõrsjaga.

Vaarmanni südames torkis ja põles armukadedus. Tulikahju olid nad kustutanud, aga kes kustutab tule Vaarmanni südames? Saabusid juba õhtu

hilistunnid, inimesed ruttasid koju. Mere kohal õõtsus hall udukangas ja tumeda joonena paistis Kadrioru rand.

Kadriorg . . . sinna pöördusid Vaarmanni silmad igal hetkel. Kus on praegu Hilda . . . ? Kui põgeneks siit mustade tukkide vahelt, kui üks ainus kord unustaks tuletoorjuja kohustuse. Võimalik, et üks tund täna õhtul maksab terve ta eluõnne. Ehk kaotab ta teiste varandust kaitsedes oma kallima varanduse.

Aga Vaarmann jääb kindlaks. Nagu sõdur vahipostil, nii seisab ta pooleldi põlenud maja juures, kuni viimaks ilmub pealik ja vabastab ta. Vaarmannil aga ei ole ruttu kojuminekuga. Ta ootab veel. Ootab Hildat, aga see ei ilmu nähtavale kevadöö hõlmast. Raske südamega läheb Vaarmann koju. Rebib vihaselt uued rõivad seljast. Vaat, see on nüüd ta uus siidikaelaside ja puhas krae: tahmunud ja kortsunud nagu nuustikud. Juss patseerib aga Kadriorus nagu kirikuline, Hilda käe kõrval.

Vaarmann jooksis toas ringi nagu nõrgameelne. Viskus voodi, pomises sajatusõnu Jussile ja inimesele, kes ei märganud maja põlema süüdata muul ajal, kui just hetkel, mil Vaarmann seisis õnnetee otsa peal.

*

Jah, ega ole salata midagi: Juss ja Hilda elasid üle ilusa õhtupooliku. Esialul nad orus jalutades tuletasid meele Vaarmanni ja ootasid teda, aga Jussi jutulõng jooksis niivõrt soravalt ja vahetpidamata, et kohustruu tuletoorjuja varsti unustati. Ja pimeduse saabudes olid nad veendunud, et Vaarmann enam ei tule. Kaua sa jalutad orus, kui mere poolt levib jahe tuuleõhk ja õine rõskus tuletab meele, et praegu oleks õieti mugav viibida kuski kohvikus või restoraanis, kus mängib muusika ja lõbus seltskond. Ega preiil selle vastu midagi ei ole, kui tema, Juss, kutsub auto ja sõidutab ta linna.

Kus nüüd seda! Hilda ei olegi enne autos sõitnud. Küll see Juss on üks laiajooneline ja noobel mees!

Nii need tunnid kadusid. Veel üks autosõit linnast agulisse. Juss on vahepeal tunduvalt pehmenenud. Päriskudikeelseks on ta muutunud kohe. Hildagi naeruhelin kõlab üleemeelsemana kui harilikult. Põlenud maja ees aga ehmuvad mõlemad kaineiks. Hilda ei saa alul sõnagi suust, siis äkki jookseb trepist ülesse ja langeb nuuksudes emale käte vahele.

*

Hommikul oli Vaarmanni toas kõik segi: riided ja mööbel. Hall paberossi tuhk kattis tollipaksuselt põrandat, hall oli ka korteriperemehe nägu. Ei Vaarmann polnud silmagi kinni saanud. Jättis teenistussegi minemata. Pagan võtaks kõik tööd ja teenistused! Ole kõikjal kohusetruu, sinust aga ei hooli keegi. Aga kes koputab? Ega ometi see neetud Juss.

„Sisse!“

Ilmus Hilda. Kahvatanult ja vaikiselt.

„Ma tulin teid tänama. Mõtelge kui hirmus see kõik on: ma läksin kodust ära ja sõitsin veel Kadriorugugi, kodus aga pidi ema tulle jääma. . . Kui poleks teid olnud, ma ei suuda kujutella, mis ma siis oleksin teinud. Täna teid südamest.“

„Mis siin tänada,“ ümiseb Vaarmann, „see meie kohus inimesi ja nende varandusi tulest päästa. Teil oli arvatavasti eile väga lõbus?“

Hilda pilk pöördub põrandale. „Andstage mulle. . . Ma ei luba endale iialgi enam nii kergemeelselt esineda nagu eile. See Juss on lihtsalt hull. . . aga mis sellest enam rääkida. . . Põlenud maja ees tuli mulle mõistus pähe. Ega te mu peale pahane ei ole mu kergemeelsuse pärast?“

Kus sa saad veel pahane olla, kui kaks sinisilma nii armsasti su peale vaatavad. . .

Vaarmanni rinnas lämbub pikk-misi see armukadedusetule leek, mis teda kogu öö kõrvetas ja pures. See tuli on nüüd kustutatud. Nende käed ühtivad ja südameisse asub hinge elustav õnne helk.

Mootorpritsid K. Rosenbaueri vabrikust.

Väiksem mootorprits

kahesilindrilise 12 hob.-jõulise mootoriga, kaheastmelisega kõrgesurve
keerlevpumbaga.

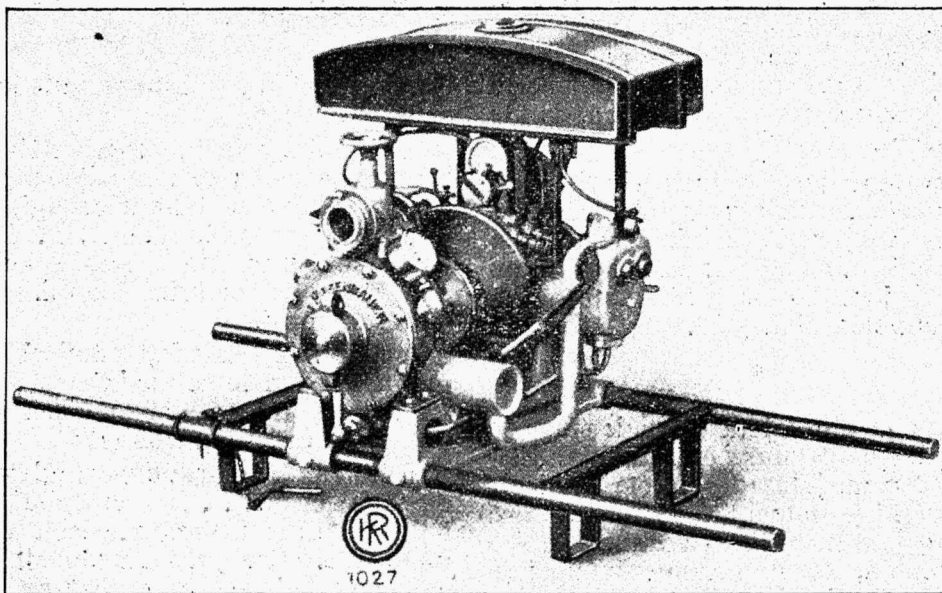
Pumba võime: vabal väljavoolul 600 liitrit minutis

7 atm. survega 400 " "

10¹/₂ " " 200 " "

Kõrgeim surve 14 atm. Kaalub 100 klgr. (6 pd.)

Hind 2200 krooni.

Suurem mootorprits

kahesilindrilise 16 hob.-jõulise mootoriga, kolmeastmelise kõrgesurve
keerlevpumbaga, kahe väljaviske toruga.

Pumba võime: vabal väljavoolul 800 liitrit minutis

7—8 atm. survega 600 " "

13 " " 300 " "

Kõrgeim surve 19—20 atm. Kaalub 130 klgr. (umb. 8 pd.)

Hind 2900 krooni.

Saadaval ja näha Tuletõrjeliidu laos.

A-s. „Regina“

paberossid ja tubakad on maitsvad ja odavad, seega nõuetavad üle maa.

PABEROSSID:

KINO

20 tk. — 25 senti.

PALM

25 tk. — 15 senti.

KAVALER

25 tk. — 15 senti.

SELIDA

10 tk. — 10 senti.

TUBAKAD:

BEI

1/4 nl. — Kr. 1.50

TRAPESUND

1/4 nl. — Kr. 1.—

Kuld ratsanik

1/4 nl. — 70 senti.

ONU TOM

1/4 nl. — 60 senti.

Tarvitajate nõudeid silmas pidades on A/S. „REGINA“ paberossid ja tubakad oma väärtuselt teistest kaugel ees ning hinnalt igapähele kättesaadaval.

Nõudke igalpool laialt tuntud

lõhnaõltsi, puudert, kreemi

Fascinata

ja

Nimada

muugi

igas asendis ja rehv

kaupluses.

Muutmata headuses püsivad

A-s. „Astoria“

Paberossid:

AINO 20 tk. — 35 senti.

NAPOLEON 20 tk. — 25 senti.

SERVUS 20 tk. — 25 senti.

Tubakad:

HAVAI 1/4 nl. — Kr. 1.30

BATAVIA 1/4 nl. — Kr. 1.20

JOHN BULL (püütubakad) 1/4 nl. — Kr. 1.10

Kõrba suur nõudmine on tõendus, et kaup hea on.

A-s. „Astoria“